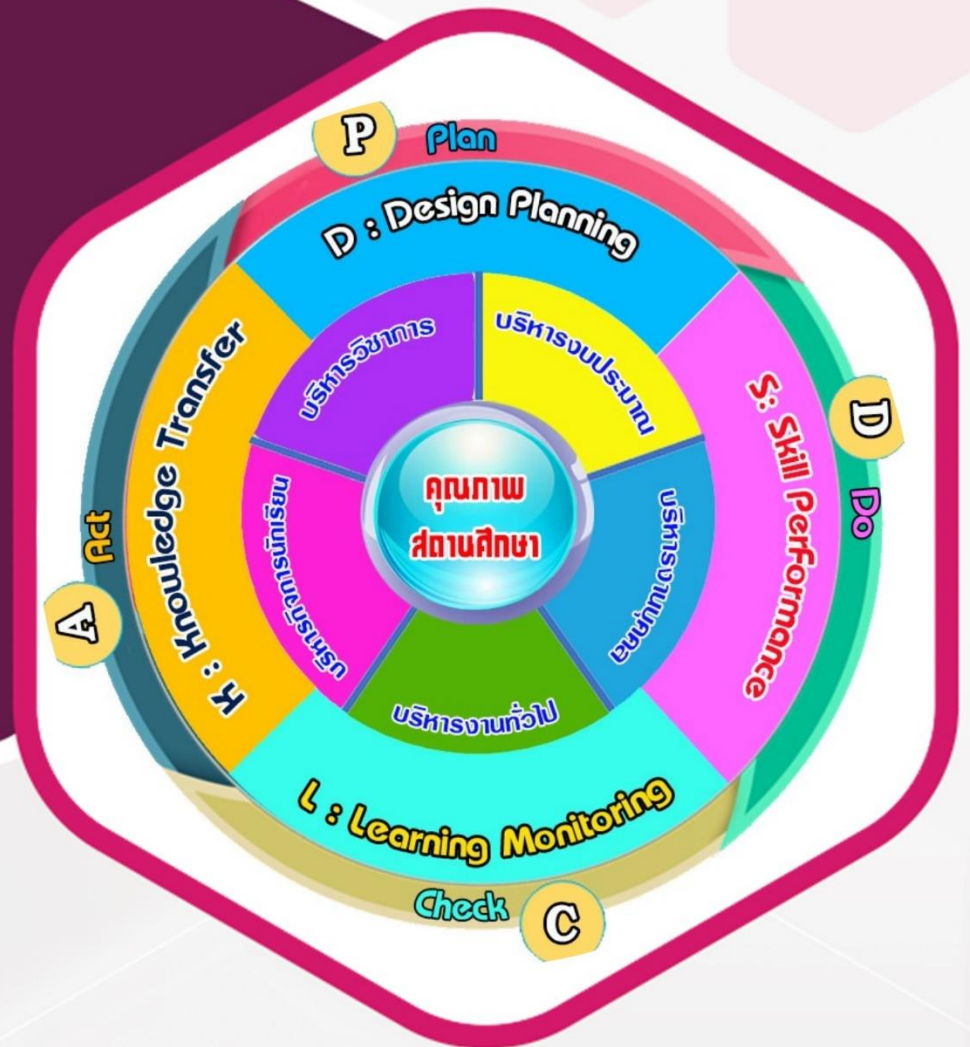

รายงานผลการใช้นวัตกรรม

การใช้รูปแบบ DSLK MODEL

เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

นายยศวัฒน์ ทับทิม
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

คำนำ

รายงานผลการใช้นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืนเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีมาตรฐานทางการศึกษาเป็นรูปแบบที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี โดยการสังเคราะห์สภาพของปัญหา ความต้องการพัฒนาจุดแข็งและปรับปรุงจุดอ่อนของโรงเรียน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งนำหลักการบริหาร ทฤษฎีและประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลเชิงประจักษ์ต่อสาธารณะชนทั่วไปจนโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืนนี้ จะเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการในสถานศึกษาอื่นๆต่อไป

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ง
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
ขอบเขตการวิจัย.....	๔
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๖
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	๗
สมมติฐานการวิจัย.....	๘
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๙
การบริหารสถานศึกษา.....	๑๐
ความหมายของการบริหาร.....	๑๐
ความหมายของกระบวนการจัดการ.....	๑๑
กระบวนการบริหารโรงเรียน.....	๑๒
นวัตกรรมทางการศึกษา.....	๑๓
ความหมายของนวัตกรรมทางการศึกษา.....	๑๓
ความจำเป็นของนวัตกรรม.....	๑๔
ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา.....	๑๖
การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา.....	๑๗
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management)	๑๙
มาตรฐานการศึกษา.....	๒๐
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	๒๔
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	๒๔
แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	๒๕
ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	๒๗
รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของ	
สถานศึกษา.....	๒๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๓
งานวิจัยในประเทศ.....	๓๓
งานวิจัยต่างประเทศ.....	๓๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๘
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๘
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๓๘
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๓๘
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๙

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๐
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๕
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	๔๙
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔๙
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๔๙
สรุปผลการวิจัย	๕๐
อภิปรายผลการวิจัย	๕๑
ข้อเสนอแนะ.....	๕๑
บรรณานุกรม.....	๕๒
ภาคผนวก.....	๕๖
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	๕๗
ภาคผนวก ข แบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๕๙
แบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหาร จัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๕๙
แบบประเมิน.....	๖๐
แบบสอบถาม.....	๖๒
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินนวัตกรรม.....	๖๓
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	๖๓

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง ๑	จำนวน และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การทดลองใช้นวัตกรรม.....	๔๕
ตาราง ๒	ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๔๖
ตาราง ๓	จำนวน และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังการใช้นวัตกรรม.....	๔๗
ตาราง ๔	ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๔๘
ตาราง ๕	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๖๔
ตาราง ๖	ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีต่อนวัตกรรมที่ใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๖๗
ตาราง ๗	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๖๘
ตาราง ๘	ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีต่อแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน.....	๗๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ ๑ นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา อย่างยั่งยืน.....	๕
ภาพ ๒ กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม.....	๘

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้าน ให้ทุกคน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นกรอบนโยบาย และแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งหมายรวมถึง โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ด้วย ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามกรอบแนวทาง ดังกล่าวมาโดยตลอด พบว่าคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวัง จากผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติของการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำและมี แนวโน้มลดลง (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติวิฤตการศึกษาไทย, ๒๕๕๓) คณะกรรมการการ ปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาปฏิรูปแห่งชาติมีข้อเสนอเรื่องการปฏิรูป การศึกษาโดยให้มีการปฏิรูประบบการบริหารจัดการการศึกษา ระบบการเงินการคลัง ระบบการ เรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.สภาวะการศึกษาไทย, ๒๕๕๙) เพื่อพัฒนาและยกระดับ คุณภาพการศึกษาของไทย

การจัดการศึกษาของประเทศไทยของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งนโยบายด้านการศึกษา จากพรรคการเมืองในประเทศไทย ทำให้สรุปได้ว่า ภาพอนาคตการศึกษาไทย การศึกษาเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยเป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา โดยเน้นให้เด็กเป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม อาศัยการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเกิดการบูรณาการวิชาต่างๆเข้า ด้วยกันเป็นสหวิทยาการ เพื่อให้การศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ท้องถิ่นมากที่สุด และเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ จึงต้องมีการกระจายอำนาจการ จัดการศึกษาไปยังท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต นอกจากนั้นในอนาคตจะมีการปรับเปลี่ยน วิธีการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับ การดำเนินชีวิตและเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีบทบาท อย่างยิ่งในระบบการศึกษาในอนาคต เสน่ห์แดงทอง (๒๕๔๒, หน้า ๒๗)

อย่างไรก็ตาม ปรัชญาหลักๆ ของแผนการศึกษาแห่งชาติมักจะเน้นและยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง หรือกรอบของการบูรณาการร่วมกันในเรื่องของการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และ เรื่องอื่นได้แก่

๑. การพัฒนาคนจะเน้นการพัฒนาให้เป็นคนเก่ง ดีมีความสุข มีความภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งมีความศรัทธาเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย

๒. การพัฒนาครูคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จะมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาครู เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา

๓. การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรมจริยธรรม และ ส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิต

๔. การพัฒนากำลังคน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ภาคอุตสาหกรรมบริการ ภาคเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ โดยมีการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

๕. การมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนของภาครัฐเอกชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

๖. การเตรียมประเทศไทยให้เดินหน้าไปสู่ความพร้อมในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยอย่างน้อยที่สุดที่จะต้องทำในเวลานี้คือ ควรจะต้องมีการเร่งรัดกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาในระดับต่างๆซึ่งในขณะนี้ระดับอุดมศึกษาได้จัดทำและประกาศใช้แล้วคือ TQF (Thai Qualifications Framework หรือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) และต้องไปเน้นระดับอาชีวศึกษาต่อไปด้วย ขณะเดียวกันต้องมีการผลักดันให้กลุ่มประเทศอาเซียนมี TQF กลางเกิดขึ้นด้วย (พิตติภรณ์สิงคราช, การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน, ออนไลน์)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพได้นั้น ไม่สามารถจะจำกัดอยู่แค่การให้การศึกษาได้เท่านั้น รายงานการพัฒนาโลกได้ระบุว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่ภาครัฐจะต้องคำนึงถึง ๓ ประการ คือ ๑) โอกาส ๒) สมรรถนะ และ ๓) โอกาสเป้าหมายสำคัญของการบริหารช่วงเปลี่ยนผ่านของชีวิต จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยกรอบนโยบายของรัฐจะช่วยสนับสนุนในการพัฒนา ทุน มนุษย์แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถก้าวผ่านช่วงเปลี่ยนในชีวิตของเยาวชนไปได้และพร้อมเป็นกำลังสำคัญ ของประเทศชาติต่อไป

ประเทศไทยยังต้องการ การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารให้มีประสิทธิภาพโปร่งใสและเป็นธรรม การกระจายงบประมาณที่เป็นธรรม ปฏิรูปการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบท ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมของประเทศ โดยความร่วมมือแรงร่วมใจทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ก็ควรให้สอดคล้องกับการทำงานของสมอง ของผู้เรียนและมีคุณภาพที่ใช้งานได้เช่น อาจจัดโครงการที่มุ่งพัฒนาครูอาจารย์ผู้บริหารการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้คนเก่งคนดีอยากเข้ามาเป็นครูและสร้างความมั่นใจ และมั่นคงในอาชีพครูมากขึ้น เช่น ปฏิรูปการฝึกหัดครู ปฏิรูปการคัดเลือก การทำงานแบบส่งเสริมความพอใจและความก้าวหน้าของครูด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐)

การจัดการศึกษาในอนาคตของไทยจึงต้องอาศัยเทคโนโลยีและการสืบค้นด้วยตนเองมากกว่าใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้กำกับดูแลและให้คำปรึกษา การสืบค้นข้อมูลการใช้ข้อมูลที่เหมาะสม การเรียนรู้จะอาศัยการศึกษาเรียนรู้จากสภาพจริงของสังคมและสิ่งแวดล้อม มากกว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยีข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ นวัตกรรม สังคมจะปรับตัวตามเทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษาในอนาคตจึงต้องปรับตัวตามเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประเทศไทย ๔.๐

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะ

ยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าว สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเหมาะสม วางแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งตรวจสอบ ทบทวนปรับปรุงแก้ไข และรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพการศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบและยั่งยืนจึงสมควรเน้น “การพัฒนากระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ” ซึ่งสามารถประสานระบบการทำงานที่เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมกัน สามารถนำมาใช้งานได้จริง คือความตั้งใจและการมีส่วนร่วมของครูทุกคน

จากสภาพปัญหาและความสำคัญ โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ใช้การบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยรูปแบบ DSLK Model เพื่อการพัฒนางานสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ให้มีความสอดคล้องกับกรอบของหลักเกณฑ์สถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management) จัดระบบการดำเนินงานโดยใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA เน้นการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล มากำกับดูแลการบริหารงาน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการในการดำเนินการ การวิเคราะห์ ความพอประมาณด้านงบประมาณ ที่จะต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ความพอเพียงของครูและบุคลากร หลักการและเหตุผลในการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการวางแผนการทำงานตามวงจร PDCA เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี กับการทำงาน นอกจากนี้ยังบริหารจัดการโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม ตามเงื่อนไขคุณธรรม มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างรอบคอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีมาตรฐานการทำงานเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้นให้การนำองค์กรเป็นไปอย่างมีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และทำงานโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ขององค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพขององค์กร ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

โดยใช้ร่วมกับหลักการของเดมมิง หรือวงจร PDCA ในการบริหารงาน เนื่องจากเป็นวงจรที่มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบชัดเจนตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เป็นการวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน โดยมีการวางแผนศึกษาข้อมูล วิธีการ เตรียมสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ มีการวางแผนแนวทางการปฏิบัติงานหรือกรอบการดำเนินงานรวมถึงการวางแผนการประเมินผลอย่างเป็นระบบ
๒. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอน วิธีการตามที่ได้วางแผนไว้
๓. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) เป็นการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน

๔. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และนำผลที่ดีมาพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ในการบริหารงานที่มีความสำคัญต่อการจัดระบบการศึกษาหลายประการ อีกทั้งเพื่อ แก้ไขปัญหาทางการศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นตามบริบทสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการศึกษา เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการบริหารงาน ของโรงเรียน การพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วย การ ใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการทางการศึกษาก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากร การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดนวัตกรรม คือ นวัตกรรม “การใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้ รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากร ได้แก่ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๘๕๐ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๖๕ คน

โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple -Random Sampling) โดยการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

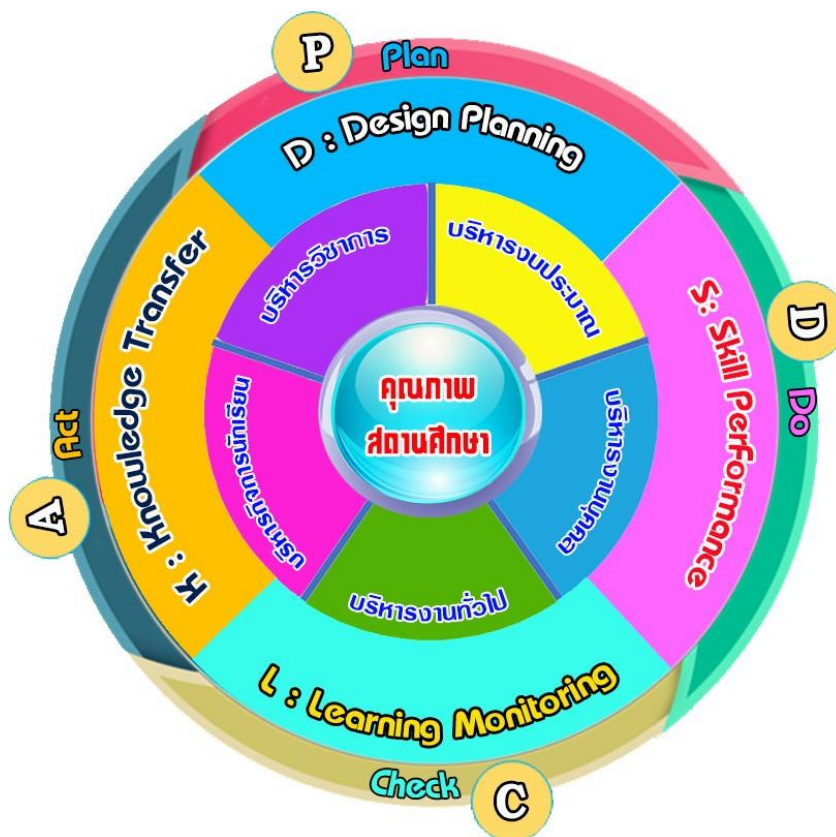
๒. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

๒.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างยั่งยืน

๒.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา

๓. เนื้อหา นวัตกรรมการศึกษาใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ภาพ ๑

D : Design Planning (การวางแผน) : การวางแผนและออกแบบ

S : Skill Performance (การปฏิบัติ) : ประสิทธิภาพของทักษะ

L : Learning Monitoring (การตรวจสอบ) : การติดตามการเรียนรู้

K : Knowledge Transfer (การปรับปรุงแก้ไข) : การถ่ายทอดองค์ความรู้

๔. ระยะเวลาในการใช้นวัตกรรม ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำนวน ๑ ปีการศึกษา ซึ่งได้แก่ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

นิยามศัพท์เฉพาะ

นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน หมายถึง การสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับกรอบของหลักเกณฑ์สถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management) จัดระบบการดำเนินงานโดยใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA เน้นการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล มากำกับดูแลการบริหารงานบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการในการดำเนินการวิเคราะห์ ความพอประมาณด้านงบประมาณ ที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ความพอเพียงของครูและบุคลากร หลักการและเหตุผลในการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการวางแผนการทำงานตามวงจร PDCA เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ให้กับการทำงาน นอกจากนี้ยังบริหารจัดการโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม ตามเงื่อนไขคุณธรรม มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างรอบคอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีมาตรฐานการทำงานเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้นให้การนำองค์กรเป็นไปอย่างมีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และทำงานโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ขององค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพขององค์กร ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

วงจร PDCA หมายถึง หลักการของ เดมมิง เป็นวงจรการบริหารงานที่มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบชัดเจน ตามขั้นตอนดังนี้

- ๑) ขั้นตอนการวางแผน (Plan)
- ๒) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)
- ๓) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)
- ๔) ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act)

นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามองค์ประกอบของนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

- ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ

การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการตามนโยบาย กิจกรรม และภารกิจ ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบแบบแผนที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ไปตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยมีกระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ เพื่อเป็นหลักประกันใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถานศึกษานั้น ๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management) จัดระบบการดำเนินงานโดยใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA เน้นการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล มากำกับดูแลการบริหารงานบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยใช้ร่วมกับหลักการของเดมมิง หรือวงจร PDCA ในการบริหารงาน เนื่องจากเป็นวงจรที่มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบชัดเจนตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เป็นการวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน โดยมีการวางแผนศึกษาข้อมูล วิธีการ เตรียมสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ มีการวางแผนแนวทางการปฏิบัติงานหรือกรอบการดำเนินงานรวมถึงการวางแผนการประเมินผลอย่างเป็นระบบ
๒. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอน วิธีการตามที่ได้วางแผนไว้
๓. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) เป็นการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน
๔. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และนำผลที่ดีมาพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สามารถปรับปรุงประยุกต์การดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตามบริบทของสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบของนวัตกรรม ดังนี้

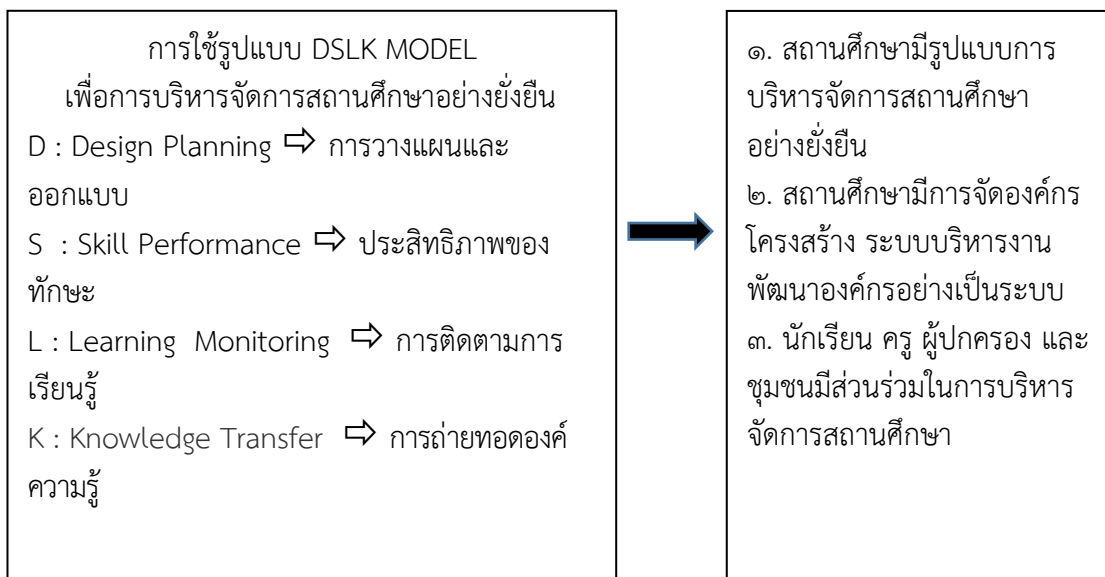
D : Design Planning (การวางแผน) : การวางแผนและออกแบบ

S : Skill Performance (การปฏิบัติ) : ประสิทธิภาพของทักษะ

L : Learning Monitoring (การตรวจสอบ) : การติดตามการเรียนรู้

K : Knowledge Transfer (การปรับปรุงแก้ไข) : การถ่ายทอดองค์ความรู้

ซึ่งมีตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และตัวแปรตาม ได้แก่ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ ๒ กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียน คณะครู บุคลากรทางการศึกษา หลังการใช้นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มากขึ้น

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และโรงเรียนมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย โดยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

๑. การบริหารสถานศึกษา
  - ๑.๑ ความหมายของการบริหาร
  - ๑.๒ ความหมายของกระบวนการจัดการ
  - ๑.๓ กระบวนการบริหารโรงเรียน
๒. นวัตกรรมทางการศึกษา
  - ๒.๑ ความหมายของนวัตกรรมทางการศึกษา
  - ๒.๒ ความจำเป็นของนวัตกรรม
  - ๒.๓ ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา
  - ๒.๔ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
๓. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management)
๔. มาตรฐานการศึกษา
๕. การประกันคุณภาพการศึกษา
  - ๕.๑ ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - ๕.๒ แนวคิดการประกันคุณภาพภายในศึกษา
  - ๕.๓ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
  - ๕.๔ รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - ๖.๑ งานวิจัยในประเทศ
  - ๖.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

๑. การบริหารสถานศึกษา

๑.๑ ความหมายของการบริหาร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้

พิทยาบรรวัฒนา (๒๕๕๖) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารว่าเป็นการนำเอา กฎหมายและนโยบายต่างๆไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่ต้องทำงานด้วยความ เต็มใจและความเที่ยงธรรมอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมพงษ์เกษมสิน (๒๕๕๖) ได้ให้ความเห็นว่า "การบริหาร" เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ การนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบกับกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นว่า การบริหารมีลักษณะเด่นอยู่หลายประการดังนี้

๑. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
  ๒. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ
  ๓. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
  ๔. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
  ๕. การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล
  ๖. การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลนั้นๆจึงต้องอาศัยความร่วมมือ (Collective Mind) เพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) อันจะนำไปสู่พลัง รวมกลุ่ม (Group Effort) ในอันที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
  ๗. การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล
  ๘. การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
  ๙. การบริหารไม่มีตัวตน (Intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
- ศิริณี อาสนา (๒๕๕๗) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่าเป็นกิจกรรมกลุ่มตั้งแต่สองคน ขึ้นไป ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ จัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคณะทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting)

สรุปได้ว่า การบริหารจะครอบคลุมในเรื่องของเป้าหมาย บุคลากรและทรัพยากรต่างๆ ซึ่ง การบริหารจัดเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งในทางสังคมศาสตร์ที่นำหลักการและทฤษฎีต่างๆ ทางมนุษยวิทยา สังคมวิทยา จิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ แต่ไม่ได้ใช้ศาสตร์ เพียงอย่างเดียวยังต้องใช้ศิลป์ เข้าควบคู่ไปด้วย คือต้องสามารถประยุกต์ความรู้ต่างๆ ทางการบริหารให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริง และการบริหารนั้นจะครอบคลุมถึงหน้าที่การบริหารซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการ การมอบหมายงาน การรายงานและการงบประมาณนอกจากนี้ยังประกอบที่สำคัญ

ของการบริหารจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่แน่นอนทรัพยากรในการบริหาร การประสานระหว่างกันและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการทำงาน

๑.๒ ความหมายของกระบวนการจัดการ

สร้อยตระกูล อรรถมานะ (๒๕๕๐) กล่าวถึงความหมายของกระบวนการจัดการไว้ว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไรที่ไหน เมื่อใดโดยใคร นอกจากจะเป็นการลดความไม่แน่นอนแล้วยังทำให้สมาชิกในองค์กรมีความมั่นใจในการทำงานทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพการจัดลำดับการทำงานที่ดีไม่ควรมีลักษณะตายตัวต้องมีการยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์อาจมีการปรับปรุงแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนลำดับการทำงานได้เสมอ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (๒๕๔๕) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารจัดการไว้ว่าการบริหาร (Administration) จะใช้ในการบริหารระดับสูงโดยเน้นที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูงซึ่งเป็นคำนิยมใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public- Administration) หรือใช้ในหน่วยงานราชการและคำว่าผู้บริหาร (Administration) จะหมายถึงผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของรัฐหรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไรส่วนการจัดการ (Management) จะเน้นการปฏิบัติกรให้เป็นไปตามนโยบาย (แผนที่วางไว้) ซึ่งนิยมใช้การจัดการธุรกิจ (Business management) ส่วนคำว่าผู้จัดการ (Manager) จะหมายถึงบุคคลในองค์กรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารทรัพยากรและกิจการงานอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์กร

สาคร สุขศรีวงศ์ (๒๕๕๐) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดการจัดการสามารถแบ่งได้ดังนี้

๑. แนวคิดการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์
๒. แนวคิดการจัดการเชิงบริหาร
๓. แนวคิดการจัดการเชิงพฤติกรรม
๔. แนวคิดการจัดการเชิงปริมาณ
๕. แนวคิดการจัดการร่วมสมัย

แนวคิดการจัดการแต่ละแนวคิดมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกันคือการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรแต่ละแนวคิดเหล่านี้ มีจุดมุ่งเน้นหรือวิธีในการจัดการเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายแตกต่างกันไป

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการได้แก่ การดำเนินงานการปฏิบัติงานแนวทางหรือวิธีการใดๆ ที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ในการบริหารราชการหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางหรือการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมเช่นมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางเบื้องต้น คือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการหรือช่วยเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติราชการให้เป็นไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิมมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางสูงสุดคือการพัฒนาประเทศชาติพัฒนาประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

๑.๓ กระบวนการบริหารโรงเรียน

บุญช่วย ศิริเกษ (๒๕๕๒, หน้า ๘๗ - ๙๐) การบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเกี่ยวเนื่องกัน การบริหารที่ดีจึงต้องอาศัยกระบวนการบริหารเป็นหลัก กระบวนการบริหารที่หลากหลาย แนวคิด ทฤษฎี ซึ่งในแต่ละแนวคิด ทฤษฎีก็มีขั้นตอนแตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับทัศนะเจ้าของทฤษฎีนั้น

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) เป็นผู้คิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า หน้าที่ทางการบริหารถือว่าเป็นกระบวนการบริหารนั้นมี ๕ ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม

เจสเซ ซีเยร์ (Jesse B. Sears) นักการศึกษาคนแรกที่ได้วิเคราะห์กระบวนการบริหาร การศึกษาตามแนวคิดของกูลิค เขาได้เขียนเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาไว้เมื่อปี ๑๙๕๐ สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารการศึกษา ๕ ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน และการควบคุม

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา ได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้ คือ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากรการบริหาร การเสริมกำลังบำรุง การประสานงาน และการประเมินผลงาน

เจมส์ สโตเนอร์ (James A.F. Stoner) ได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ ๔ ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

ประพจน์ สนวนกุล (๒๕๕๗, หน้า ๔๒) อ้างถึง ลูเธอร์ กูลิค (Luther H. Gulick) ได้เสนอไว้ในรายงานเรื่อง ศาสตร์ว่าด้วยการบริหาร (Papers on the Science of Administration) ในปี ๑๙๓๖ ว่ากระบวนการบริหารประกอบด้วยขั้นตอน ๗ ประการ ซึ่งเรียงเป็นคำย่อว่า “POSDCoRB” มีการวางแผนการจัดหน่วยงาน การจัดตัวบุคคล การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ

เกรก และ แคมป์เบลล์ (Gregg and Campbell) ได้ร่วมกันเขียนหนังสือ เรื่อง พฤติกรรมการบริหารการศึกษา และสรุปขั้นตอนการบริหารไว้ ๗ ขั้นตอน คือ การตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การสื่อสาร การควบคุมบังคับบัญชา การประสานงาน และการประเมินผลงาน

กล่าวโดยสรุป กระบวนการบริหารโรงเรียน หมายถึง ขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และการกำหนดลำดับขั้นตอน กระบวนการบริหารแตกต่างกันไปแต่ละแนวคิด และทฤษฎีของแต่ละบุคคล

ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด PDCA เป็นแนวคิดหนึ่ง ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การวางแผน แต่แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวคิด PDCA ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกโดย Walter Shewhart ซึ่งถือเป็นผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรม และต่อมาวงจร PDCA ได้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มากขึ้น เมื่อปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ อย่าง W.Edwards Deming ได้นำมา

เผยแพร่ ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการ วงจรนี้จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า “Deming Cycle”

มาถึงวันนี้คงไม่มีใครบอกว่าไม่รู้จักรวงจร PDCA หรือ Deming Cycle โดยเฉพาะในแวดวงของการทำงาน มักจะมีการนำ PDCA เข้ามาประยุกต์ใช้ทั้งการทำงานประจำ และการปรับปรุงงาน โครงสร้างของ PDCA ประกอบด้วย

๑) Plan คือ การวางแผน

๒) DO คือ การปฏิบัติตามแผน

๓) Check คือ การตรวจสอบ

๔) Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม หรือ การจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ

ขั้นตอนการบริหารกิจกรรมการเพิ่มผลผลิตที่ดำเนินการสอดคล้องกับแนวทางของ PDCA นั้น จะเป็นไปอย่างมีระบบ และครบถ้วน ซึ่งก็จะทำให้กิจกรรมการเพิ่มผลผลิตมีความเหมาะสมกับองค์กร จากการทำมีการสำรวจสถานการณ์ขององค์กรในประเด็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิตหรือด้านบุคลากร เพื่อมาใช้เป็นข้อมูลป้อนเข้าสำหรับการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะทำให้สามารถปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของโครงการทำให้รู้ถึงจุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงาน และถือเป็นบทเรียนสำหรับการดำเนินงานต่อไป และตรงจุดนี้เองที่จะทำให้สามารถยกระดับการปรับปรุงและพัฒนาได้จริง จึงมีโอกาที่การพัฒนาต่อยอดจะเป็นไปอย่างเหมาะสมและถูกทิศทาง

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นปรับปรุงผ่านเครื่องมือการเพิ่มผลผลิต หรือการปรับปรุงคุณภาพ หรือแม้แต่การบริหารกิจกรรมภายในองค์กร การวางแผนงานอย่างเหมาะสมจากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี และการดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนจะเป็นเส้นทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่ก็จะต้องมีการตรวจสอบความคืบหน้า หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ และที่สำคัญ เมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นแต่ละครั้ง บทเรียนต่างๆ ที่ได้รับ ก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ หากได้มีการนำมาทบทวน และสรุปข้อดี ข้อด้อย หรือ หาจุดปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินงานในรอบต่อไปทำได้ง่ายขึ้น ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น และที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็คือการดำเนินงานอย่างครบถ้วนตามแนวคิดของวงจร PDCA ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๒. นวัตกรรมทางการศึกษา

๒.๑ ความหมายของนวัตกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (๒๕๕๑, หน้า ๒-๓) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง วิธีการ หลักปฏิบัติ และแนวคิด ซึ่งไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรมในประเทศหนึ่ง แต่อาจจะเป็นนวัตกรรมในประเทศอื่นก็ได้ สิ่งที่ไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรมในอดีต หากใช้แพร่หลายแล้วก็ไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรมอีกต่อไป แต่สิ่งที่เคยใช้ไม่ได้ผลในอดีต หากนำมาปรับปรุงใช้ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ถือว่าเป็นนวัตกรรม

กิตานันท์ มลิทอง (๒๕๕๐) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นแนวความคิด การปฏิบัติหรือ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัย และใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

เป็รื่อง กุมุท (๒๕๕๕) กล่าวว่า นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การนำสิ่งใหม่ๆ อาจจะเป็นแนวความคิด หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลง จากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัย และได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วย ประหยัดเวลา ะแรงงานด้วย

วรรณพงษ์ ศิริเจียรนัย (๒๕๕๕) กล่าวว่า นวัตกรรมทางการศึกษา (Education Innovation) หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิด หรือการกระทำรวมทั้ง สิ่งประดิษฐ์ เข้ามาใช้ในระบบการศึกษาเพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิม ให้ระบบการจัด การศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจใน การเรียน และช่วยประหยัดเวลาในการเรียนการสอน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้สื่อวีดิทัศน์เชิง โต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๖) ได้ให้ความหมายคำว่า นวัตกรรม ไว้ว่า นวัตกรรม คือ สิ่ง ที่ทำขึ้นใหม่หรือแปลกไปจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรืออุปกรณ์ เป็นต้น

โรเจอร์ (Roger, ๑๙๗๑, p.๑๙) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง ความคิด การกระทำ หรือสิ่งของที่บุคคลเห็นว่าเป็นของใหม่ ไม่ว่าจะความคิดนั้นจะเป็นของใหม่หรือไม่ โดยใช้ความคิดเห็น และการตัดสินใจของตนเอง ถ้าบุคคลนั้นเห็นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขา คำว่า “ใหม่” ไม่ได้หมายความว่า ต้องเป็นความรู้ใหม่ครั้งแรก แต่หมายถึง การที่บุคคลได้รับความรู้ในเรื่องเดิมมากขึ้น หรือเป็น ความคิดใหม่ในเรื่องเจตคติ หรือเกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะใช้นวัตกรรมนั้นๆ

จากความหมายของนวัตกรรม ที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด แนวปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการใหม่ๆ โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมด หรืออาจจะใช้ในที่อื่นๆมาแล้ว ได้ผล จึงนำมาใช้กับที่ใหม่ หรือเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เคยมีมาปรับปรุงเพิ่มเติมให้มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้งานที่สูงขึ้น

๒.๒ ความจำเป็นของนวัตกรรม

สุภาพ จันตะคาด (๒๕๕๕, หน้า ๑๔ – ๑๖) เนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้า ด้าน เทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสาร และการคมนาคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในยุคโลกาภิวัตน์ วิทยาการด้านต่าง ๆ ก็มีความเจริญก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในวงการการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ มีอิทธิพลต่อการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในวงการการศึกษา สรุปความจำเป็นได้ ๓ ประการ คือ

๑. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เนื่องมาจากเศรษฐกิจและสังคมไทยใน ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น สังคมต้องการคนมีความรู้ ประชากรจึงต้องเป็นคนที่มีความสามารถ และมีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพสังคม สามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการที่จะผลิตคนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด

๒. ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและวิทยาการสาขาต่างๆ วิชาในแขนงวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนในปัจจุบันมาก มีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์มากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต กิจการและธุรกิจต่างๆ ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการจัดการศึกษาให้เท่าทันกันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ นำเอาหลักการทางวิทยาศาสตร์ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาซึ่งขณะนี้เป็นที่นิยมมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการออกแบบระบบการเรียนการสอน โดยผู้สอนสร้างบทเรียนเอง นักเรียนสามารถศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่หลากหลายในคอมพิวเตอร์

๓. ความเจริญก้าวหน้าในด้านการวิจัยการศึกษาในด้านการเรียนการสอน พบว่า ถ้าจัดสภาพการเรียนรู้ไม่ดี ไม่เหมาะสม ผลที่ได้รับคือความแตกต่าง ในเรื่องของความสามารถในการเรียนรู้ และอัตราความเร็วของการเรียนรู้ และแรงจูงใจในการศึกษา ดังนั้นจึงมีการคิดค้นหาวิธีสอนแบบต่างๆ ขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลที่ตั้งเอาไว้ จากความเจริญก้าวหน้าในด้านการวิจัยทางการศึกษานี้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานทางการศึกษาที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๓.๑ ความคิดพื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) จากความคิดพื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการคิดค้นนวัตกรรมที่ยืดความแตกต่างด้านความสนใจ ความถนัด และความสามารถส่วนบุคคลเป็นเกณฑ์ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Textbooks) การเรียนแบบไม่แบ่งชั้น (Non-Graded School) เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) เป็นต้น

๓.๒ ความคิดพื้นฐานในเรื่องความพร้อม (Readiness) ปัจจุบันผลการวิจัยทางจิตวิทยาชี้ให้เห็นว่าความพร้อมในการเรียนเป็นสิ่งที่ยากที่จะสร้างขึ้นได้ หากสามารถจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของเด็ก นวัตกรรมทางการศึกษาที่สนองแนวความคิดนี้ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

๓.๓ แนวคิดพื้นฐานในเรื่องการใช้เวลาเพื่อการศึกษา การจัดหน่วยเวลาสอนในบางรายวิชาจะต้องสัมพันธ์กับลักษณะวิชาที่จะสอน บางวิชาอาจต้องใช้เวลายาว บางวิชาอาจใช้เวลาในช่วงสั้นๆ แต่สอนบ่อยๆ

๓.๔ แนวคิดพื้นฐานในเรื่องการขยายตัวทางวิชาการ และอัตราการเพิ่มประชากร ซึ่งทำให้ความต้องการในด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และความจำเป็นในการศึกษาเฉพาะเรื่องมีสูงขึ้น แต่การศึกษาในปัจจุบันยังไม่สามารถตอบสนองได้เพียงพอ จึงมีการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ เช่น การเรียนทางวิทยุ และโทรทัศน์ แบบเรียนสำเร็จรูปและชุดการเรียน เป็นต้น

สาลี ทองฉิว (๒๕๕๖, หน้า ๒๓ - ๒๖) กล่าวว่า มีอิทธิพลต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเป็นผลทำให้มีการนำนวัตกรรมมาใช้ ซึ่งอิทธิพลนี้มีด้วยกัน ๖ ประการ ดังนี้

๑. อิทธิพลจากวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคม จะมีแรงผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการจัดการศึกษาซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมให้ดีขึ้น

๒. อิทธิพลจากสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักสูตร เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สภาการศึกษา เป็นต้น สถาบันเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในหลายๆ เรื่อง และโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำไปปฏิบัติ

๓. อิทธิพลที่เกิดจากเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่สร้างขึ้นโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อันเป็นผลให้ต้องมีการเปลี่ยนแนวในการปฏิบัติ การบริหารที่กระทำอยู่ เช่น เกณฑ์การเลือกโรงเรียนดีเด่น ครูดีเด่น ผู้บริหารดีเด่น ทำให้โรงเรียนต้องเร่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อแข่งขันกันให้บรรลุจุดประสงค์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

๔. อิทธิพลของคณะกรรมการเฉพาะกิจ ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อศึกษาถึงปัญหาทางการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข จึงมีส่วนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางการศึกษาค่อนข้างมาก

๕. อิทธิพลจากเงินทุน จะเป็นผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการเรียนการสอนขึ้นอย่างกว้างขวาง เพราะได้รับการจัดสรรเงินทุนเพื่อให้เป็นการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการใหม่ๆ

๖. อิทธิพลจากนักการศึกษาที่มีแนวคิดแตกต่างจากผู้อื่น ซึ่งนักการศึกษาเหล่านี้จะมองปัญหาต่างไปจากคนอื่น

จากความจำเป็นของนวัตกรรมที่กล่าวไว้เบื้องต้น สรุปได้ว่า เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของโลก ได้แก่ การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ส่งผลให้นวัตกรรมเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งยวดของมนุษย์ในการดำเนินชีวิต

๒.๓ ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา

อรนุช ลิ้มตศิริ (๒๕๕๓, หน้า ๔) การแบ่งประเภทของนวัตกรรม มีการจัดแบ่งเป็นหลายประเภทแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวคิดของผู้จัดแบ่ง สำหรับกองวิจัยการศึกษาได้จำแนกประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษาตามประเภทของผู้ใช้ ได้แก่

๑. นวัตกรรมที่เป็นสื่อสำหรับการสอน เช่น แผนการสอน คู่มือครู เอกสารประกอบการสอน หนังสืออ้างอิง เครื่องมือวัดผล อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ ชุดการสอน (สื่อประสม) ฯลฯ

๒. นวัตกรรมที่เป็นสื่อสำหรับผู้เรียน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการเรียน ชุดฝึกปฏิบัติ ใบงาน แบบฝึก หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดเกมส์ ชุดเพลง การ์ตูน

ส่วนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้จำแนกนวัตกรรมไว้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. นวัตกรรมที่เป็นวัสดุ ได้แก่ นวัตกรรมที่มีลักษณะเป็นวัสดุสิ้นเปลือง ซึ่งจะต้องจัดทำ หรือจัดหาใหม่อยู่เสมอ เช่น เอกสาร แผ่นป้ายนิเทศ กระดานไฟฟ้า แถบบันทึกเสียง แผ่นดิส คอมพิวเตอร์ บัตรคำ หุ่น ชุดการสอน แบบฝึก เป็นต้น

๒. นวัตกรรมที่เป็นอุปกรณ์ ได้แก่ นวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ประกอบสื่อ หรือนวัตกรรมอื่นเสียก่อน จึงจะนำมาใช้เป็นสื่อการสอนได้อย่างสมบูรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ จอฉายภาพ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๓. นวัตกรรมที่เป็นวิธีการ ได้แก่ นวัตกรรมที่มีลักษณะเป็นกิจกรรม โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และใช้ได้ทั้งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นส่วนเสริมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดงบทบาทสมมติ เพลง เกมส์ เป็นต้น

วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (๒๕๕๓, หน้า ๑-๓) กล่าวว่า นวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนมีหลายประเภทในที่นี้แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการสอน แบ่งออกได้ ๒ ประเภท

๑.๑ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน แผนการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น

๑.๒ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ ภาพยนตร์ สไลด์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เทปเพลง เทปเสียง เป็นต้น

๒. นวัตกรรมทางการศึกษาด้านเทคนิคการสอนหรือวิธีการ ได้แก่ เทคนิคการสอนแบบแก้ปัญหา เทคนิคการสอนแบบ CIPPA เทคนิคการสอนเพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เทคนิคการสอนเพื่อปลูกฝังค่านิยม การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนโดยใช้เทคนิคการสอนซ่อมเสริม การสอนแบบโครงงาน เป็นต้น

ทิศนา แคมมณี (๒๕๒๖) นวัตกรรมทางการศึกษามีขอบเขตเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาทุกด้าน ตั้งแต่หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดและประเมินผล การบริหารและบริการ นวัตกรรมเหล่านี้ได้นำไปใช้ในทุกระดับการศึกษา ในระดับประถมศึกษาอาจจำแนกนวัตกรรมทางการศึกษาออกเป็น ๕ ด้าน คือ

๑. นวัตกรรมด้านหลักสูตร เช่น การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนเรียนตามลำดับขั้น จนบรรลุเป้าหมาย (Mastery Learning)

๒. นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน เช่น การสอนแบบโมดูล การสอนแบบจุลภาค การสอนซ่อมเสริม การให้เพื่อนสอนเพื่อน (Peers Teaching) การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ การปรับพฤติกรรม (Behavioral Modification)

๓. นวัตกรรมด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น การใช้บทเรียนสำเร็จรูป แบบโปรแกรม การใช้เครื่องช่วยสอน โทรทัศน์และวิทยุเพื่อการศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

๔. นวัตกรรมด้านการวัดและประเมินผล เช่น การวัดผลแบบอิงกลุ่มและแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลระหว่างการเรียนและหลังการเรียน (Formative and Summative Evaluation)

๕. นวัตกรรมด้านการบริหารและบริการ เช่น การจัดการศึกษาแบบเปิด การจัดการศึกษาตามแนวมนุษยนิยม (Humanistic Education) การจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น การจัดการศึกษานอกโรงเรียน การจัดโรงเรียนในโรงเรียน (School within School)

จากประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษาที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทนั้นขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งนวัตกรรมออกเป็น ๒ ประเภท คือ สื่อการสอน และเทคนิควิธีการ

๒.๔ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

วาทีต ระถี (๒๕๕๑, หน้า ๑๑-๑๓) การพัฒนานวัตกรรม เป็นขั้นตอนการกระทำให้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นอยู่ในรูปของนวัตกรรมที่สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำออกเผยแพร่สู่ประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ประจักษ์ชัดว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง การพัฒนานวัตกรรมอาจทำได้โดยการทดลอง การประเมินและวิจัยดังต่อไปนี้

๑. การทดลองใช้นวัตกรรม สรุปเป็นประเด็นสำคัญของการประยุกต์ใช้นวัตกรรมไว้ภายใต้โมเดล ๒ ประการ คือ ความสามารถสังเกตได้ (Observability) ซึ่งหมายถึงโอกาสที่จะแสดง

ให้ประจักษ์ชัดว่านวัตกรรมนั้นก่อให้เกิดผลอะไร และอย่างไร และความสามารถ “ลอง” ได้ (Trialability) ซึ่งหมายถึง โอกาสที่จะลองใช้นวัตกรรมบางส่วนในบางช่วงเวลาหนึ่งๆ ก่อนตัดสินใจนำนวัตกรรมมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ มโนคติหรือหลักการทั้งสองนี้ได้นำไปสู่การทดลองนวัตกรรมภายในขอบเขตของพื้นที่ เวลา และประชากร ซึ่งนอกจากจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความเสี่ยง และความไม่แน่นอนของนวัตกรรม และความบกพร่องของข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นแล้ว ยังเพื่อลดความล้มเหลวทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อความประหยัดในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเวลาด้วย

การทดลองหรือลองใช้นวัตกรรมอาจทำได้หลายวิธีก่อนที่จะมีการขยายผลไปเพื่อนำไปใช้จริง วิธีการหนึ่งที่สามารถทำได้ คือ การจัดทำเป็น “นโยบาย/แผนงาน/โครงการทดลอง” ขึ้นก่อนการตัดสินใจสนับสนุนหรือล้มเลิกนวัตกรรมนั้น ในกรณีนี้การลองจะเป็นการพิสูจน์ว่าจะนำไปสู่ผลที่คาดหวังไว้หรือไม่ สามารถใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานได้เพียงใด เช่นเดียวกับการทดลองซึ่งหมายถึงการลองทำ ลองให้ทำ หรือพิสูจน์สมมติฐาน โดยที่ทั้งสองกรณี หมายถึง การปฏิบัติตามแนวการใช้งานนวัตกรรมนั้นก่อนการนำไปใช้จริง

๒. การประเมินนวัตกรรมอาจทำได้ทั้งก่อนการเผยแพร่ นวัตกรรมไปสู่ผู้ใช้ในสังคมส่วนใหญ่ และการประเมินหลังจากที่มีการเผยแพร่ และมีผู้ใช้นวัตกรรมนั้นไปแล้วชั่วระยะเวลาหนึ่ง

การประเมินก่อนการเผยแพร่ มักดำเนินการในรูปโครงการนำร่อง เพื่อศึกษาว่านวัตกรรมนั้นจะนำสู่จุดหมายที่ต้องการได้หรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร หรือควรล้มเลิกเสียหากนวัตกรรมนั้นมีแนวโน้มว่าจะสูญเปล่าหรือไม่คุ้มค่า ส่วนการประเมินหลังจากที่มีการใช้ไปแล้วชั่วระยะเวลาหนึ่งก็เพื่อตรวจสอบผลในเชิงปฏิบัติว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ ทั้งนี้การประเมินทั้ง ๒ ลักษณะ มีเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา ๒ เกณฑ์ คือ

๑) เกณฑ์ของผลที่ได้รับ ใช้พิจารณาว่านวัตกรรมนั้นจะสามารถแก้ปัญหาได้เพียงใด ดังนี้

- ๑.๑) ประชากรที่ได้รับผลจากการแก้ปัญหานั้นมีมากเท่าไร
- ๑.๒) จะแก้ปัญหานั้นได้นานเพียงใด
- ๑.๓) จะแก้ปัญหานั้นได้มากเท่าใด
- ๑.๔) จะก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบเพียงไร และอย่างไร

๒) เกณฑ์ของความเป็นไปได้ เพื่อประเมินว่านวัตกรรมนั้นสามารถใช้ได้จริง และมีผู้สามารถนำไปใช้ได้หรือไม่ ดังต่อไปนี้

๒.๑) กลุ่มประชากรที่จะใช้นวัตกรรมมีกำลังคน และผู้เชี่ยวชาญพอที่จะนำเอานวัตกรรมนั้นไปใช้ได้อย่างเต็มที่หรือไม่ รวมทั้งความรู้ความชำนาญ และความเต็มใจที่จะรับผิดชอบในการใช้ด้วย

๒.๒) ความคุ้มค่าของการลงทุน โดยเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้รับกับต้นทุนในการใช้นวัตกรรมนั้น

๒.๓) การยอมรับของประชากรส่วนใหญ่ มีประชากรมากน้อยเท่าใดที่ให้การยอมรับ

๒.๔) นวัตกรรมนั้นมีความผสมผสานกลมกลืนกับค่านิยม ความเป็นอยู่และ ความเชื่อของประชากรผู้ใช้เพียงใด

๒.๕) ประชากรที่เห็นคุณประโยชน์ของการใช้นวัตกรรมนั้นมีจำนวนเพียงใด และนานเท่าไรจึงจะเห็นผล

๓. การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา การวิจัยในขั้นตอนการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยกิจกรรมหลายๆ อย่าง ตั้งแต่การวิจัยพื้นฐานเพื่อ การสร้างเสริมและทดสอบ หรือเพื่อพิสูจน์คุณประโยชน์ของนวัตกรรมว่าเป็นไปตามหลักจิตวิทยาการ เรียนรู้ หลักสูตร และการเรียนการสอนไปจนถึงการวิจัยประเมินผล (Evaluative Research)

การวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษากำลังเป็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้นใน ปัจจุบัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับสื่อ และวิธีการใหม่ๆ เพราะนวัตกรรมเป็นสิ่งแปลกใหม่ ทำความ ความอยากรู้อยากเห็น เพื่อการพิสูจน์ว่านวัตกรรมนั้นสามารถนำมาใช้ได้ผลจริงหรือไม่ และเพื่อแสวงหา หนทางนำเอานวัตกรรมมาใช้จริงในทางการศึกษา การวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษาจึงมีลักษณะสำคัญ ๕ ประการ คือ

- ๑) การวิจัยเพื่อทดลองสิ่งใหม่ที่นำมาจากสังคมอื่น
- ๒) การวิจัยเพื่อตัดแปลง ขยาย หรือเสริมแต่งความคิด และวิธีการเดิมแล้วทดลอง ว่าจะได้ผลจริงหรือไม่ ในสถานการณ์และเวลาใด
- ๓) การวิจัยเพื่อฟื้นฟูสิ่งที่เคยปฏิบัติมาก่อนแล้วล้มเลิกไป เพราะเป็นนวัตกรรมที่ล้า หน่า มีการทดแทน หรือเพราะสภาวะการณ์ต่างๆ ไม่เอื้ออำนวย
- ๔) การวิจัยเพราะเกิดมีสถานการณ์ใหม่ที่น่าจะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติขึ้นมาแทน สถานการณ์เดิมที่ที่เคยเป็นอุปสรรค
- ๕) การวิจัยเพื่อทดลองสิ่งใหม่ หรือแนวปฏิบัติใหม่ที่มีการคิดค้นขึ้นจากที่ไม่เคยมี มาก่อน

จากการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนา นวัตกรรมเป็นกระบวนการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ ปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับและสามารถ นำไปใช้ได้อย่างแพร่หลายและเข้าบริบทนั้นๆ

๓. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM)

จามจุรี จำเมืองและคณะ (๒๕๕๘, ๘) กล่าวว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based Management หรือ site-based management) หมายถึง การบริหารจัดการ ที่หน่วยปฏิบัติ โดยมีโรงเรียนเป็นฐานหรือเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการ กระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังโรงเรียน ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ภายใต้คณะกรรมการโรงเรียน (school board หรือ school committee หรือ school council) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทน ครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน ศิษย์เก่า ผู้แทนนักเรียน และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษา เป็นไปโดยมีส่วนร่วมและ

ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระและ ความคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครองและชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับและจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพ การศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนด มาตรฐาน การศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครูมีความ สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี ๕ ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของ มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ ซึ่งในที่นี่จะขอ กล่าวถึงเฉพาะ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น

ดังนี้ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑

มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

๒. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นและแก้ปัญหา

๓. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

๔. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

๖. มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

๑.๒) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

๒. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

๓. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

๔. สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

๑.๑) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

๒. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ไตร่ตรองไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

๓. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงการงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

๔. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

๕. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่นๆ

๖. มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อใน ระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

๑.๒) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

๒. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

๓. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

๔. สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒.๒) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

๒.๓) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๔) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๕) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ

๒.๖) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และ พันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

๒.๑) มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ

บริบท ของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย ของรัฐบาลและของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

๒.๒) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วน การ วางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมา ใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และ ร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

๒.๓) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และ ทุกกลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรม เสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรวรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

๒.๔) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และ จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๕) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และ สภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีความปลอดภัย

๒.๖) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ ใน การ บริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตได้

๓.๒) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๓) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

๓.๔) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

๓.๕) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร

สถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการ บริหารจัดการ ชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการ

ตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

๓.๑) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น สรุปลงความรู้นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

๓.๓) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กที่เรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓.๔) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

โดยสรุป มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น จะเป็นกรอบในการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ระบบการบริหารคุณภาพ การศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา

๕. การประกันคุณภาพการศึกษา

๕.๑ ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา เกิดจากการรวมแนวคิด ๒ แนวคิดเข้าด้วยกัน คือ แนวคิด เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและแนวคิด เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยประเทศอังกฤษเป็น ประเทศแรกที่ริเริ่มและพัฒนาแนวคิด การประกันคุณภาพการศึกษาในปี ๑๙๘๘ และต่อมาในปี ๑๙๙๒ ได้เริ่มใช้มาตรฐาน ISO ๙๐๐๐ มากำหนดมาตรฐานการศึกษา ทำให้เกิดแนวทางสำหรับภาคปฏิบัติ ของโรงเรียนเพื่อการประกัน

คุณภาพการศึกษาขึ้น และมีการประยุกต์ใช้ไปยังประเทศต่าง ๆ ในเวลา ต่อมา สำหรับประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการในปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ ส่วนความหมายของการประกัน คุณภาพภายในได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๔๕ มีคำ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น มีผู้ให้ความเห็นไว้สอดคล้องกล่าวคือ สมชัย จรรยา ไพบูลย์ (๒๕๕๕: ๒๖) ได้สรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา สอดคล้องกับ ละมุล รอดขวัญ (๒๕๕๕: ๓๖) ที่ กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรการหรือระบบเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจ พึงพอใจ และประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย พึงพอใจ และประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย และอำนวย มีศรี (๒๕๕๕: ๑๗) ได้สรุปไว้ว่า การให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาจะเน้นที่การผสมผสานคุณภาพ ๓ ส่วน คือ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา คุณภาพตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา คุณภาพตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคุณภาพตามความมุ่งหมายของสถานศึกษา ต้องอาศัยกระบวนการบริหาร การศึกษาที่มีคุณภาพ หรือกล่าวได้ว่าเป็นการนำหลักการของการประกันคุณภาพที่เน้นการวางแผน และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมาใช้กับกระบวนการบริหารการศึกษา ส่วนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะชี้เฉพาะเจาะจงภายในสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานด้านการ ประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงาน ต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จากทัศนคติของนักวิชาการและหน่วยงาน ทางการศึกษา

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าการดำเนินการของสถานศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่ สถานศึกษากำหนด

๕.๒ แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เป็นระบบที่โรงเรียนสร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการด้วย การบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร

โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในโรงเรียนตระหนักถึง เป้าหมาย คือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนเป็นอันดับแรก ดังนั้น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนจึงยึด หลักการ ๓ ประการ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, ๒๕๕๓: ๑๐-๑๑)

๑) การกระจายอำนาจ (Decentralization) โรงเรียนมีอิสระและมีความคล่องตัวใน การบริหาร ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน การจัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการ ของสังคม และชุมชน

๒) การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) แนวคิดนี้เป็นการมุ่งให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของโรงเรียน

๓) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษา ของ โรงเรียนเป็นเป้าหมายที่ต้องรับรู้ร่วมกัน เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินการของโรงเรียนว่า สามารถนำพานักเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โรงเรียนต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็น รูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญา ประชาคม เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการ ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ๓ ชั้น คือ

๑) การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของ สถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษา

ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการพัฒนาที่ จัดขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

๒) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำ รายงาน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้ม ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมี การวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติจริง ข้อมูล สารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของ สถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า ๓ ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียน ของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษา ได้ หรือโครงการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่

ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้ คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

๓) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและ โครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนา คุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก แต่ในระดับสถานศึกษา นั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้ เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น ในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใด ต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงาน ร่วมกันได้ดี รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุด ยอมรับผลที่เกิดขึ้น ร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

๑) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่ แต่ละคน ได้รับมอบหมาย

๒) การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มี คุณภาพดี ยิ่งขึ้นเพราะผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือ ผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา

๓) การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็น ครั้งคราวเท่านั้น

๔) การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ สามารถจ้างหรือขอให้บุคคลอื่นๆ ดำเนินการแทนได้

๕) การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กล่าวโดยสรุป การประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่จะพัฒนางานตามความรับผิดชอบของตน ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ร่วมกัน ประเมิน ติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษานำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาต่อไป

๕.๓ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกประกาศเรื่อง แนวปฏิบัติการ ดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเพื่อเป็น กลไกในการควบคุม

ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ดังนี้

๒.๓.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย และหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษา กำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้ สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

๒.๓.๒ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๓.๓ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๓.๔ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนด ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา และกำหนดการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

๒.๓.๕ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

๒.๓.๖ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี

๒.๓.๗ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและพัฒนาต่อเนื่อง

๕.๔ รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีโรงเรียนจำนวนมากที่ประสบผลสำเร็จ จากการ พัฒนาสถานศึกษาด้วยการปฏิบัติตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ทำให้การ ดำเนินงาน มีประสิทธิภาพบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๕: ๕๑-๗๐) จึงเสนอ บทสรุปดังรายละเอียด

๑) รูปแบบขั้นตอนการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่มีผลการ ประเมิน คุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมาก จากการสังเคราะห์รายงานประจำปีของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประเมินแล้วว่าดี จำนวน ๗๔ แห่ง สถานศึกษาเหล่านี้มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมากทั้งใน การประเมินรอบแรกและรอบสองและได้รับการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ขั้นตอน

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี มีการดำเนินงานเป็นไปตามกรอบภาระงานที่กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ภายใต้ แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan-Do-Check-Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

P (Plan) การวางแผน สถานศึกษามีการพัฒนาระบบสารสนเทศ และใช้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการนำแนวทางมาปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

D (Do) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน

C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อติดตาม ความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐาน เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น

ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM)

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนที่ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและมีผลการประเมินระดับดี โดยส่วนมาก การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานภายใต้แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan-Do-Check-Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน

๒) แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ดำเนินการประกอบด้วย ๒ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยผู้บริหารให้ความรู้ สร้างความตระหนัก มีการแต่งตั้งบุคลากรเป็น ๒ ชุด ชุดแรกเป็นคณะอนุกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่หลักในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน และชุดที่สองเป็นคณะทำงานวิจัย ทำหน้าที่หลักในการประสานงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน

ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยยึดวงจรบริหาร ให้กับคณะครูรวมทั้งเน้นความร่วมมือจากชุมชนและการสนับสนุนจากต้นสังกัด

๑. การวางแผนปฏิบัติงาน และเป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจน พัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยเน้นทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิต มีแผนงานหลัก ๕ แผนงาน ได้แก่ แผนงานทั่วไป แผนงานการเรียนการสอนฝ่ายวิชาการ แผนงานส่งเสริมพละนามัย แผนงานการจัดการมีลักษณะเฉพาะ คือ การไม่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

๒. การปฏิบัติงานตามแผน เป็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เน้นการกระจายอำนาจ มีการกำกับติดตามและให้การนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

๓. การตรวจสอบและประเมินผล เป็นการประเมินผลโดยยึดเป้าหมายการศึกษาของ

โรงเรียนเป็นหลัก และเน้นการประเมินผลภายในแบบไม่เป็นทางการ

๔. การนำผลประเมินมาปรับปรุงงาน

๓) รูปแบบดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยใช้วิธีบูรณาการ โรงเรียนดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยใช้วิธีบูรณาการภายในโรงเรียนภายใต้หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) แนวคิดเชิงระบบ PDCA และทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ดังนี้

๑. ขั้นเตรียมการและสร้างความตระหนัก ดำเนินการโดย

๑.๑ จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

๑.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหารงาน ๕ งาน ตามกรอบการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน คณะกรรมการนิเทศภายใน และคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน

๒. ขั้นดำเนินการ ดำเนินการโดย

๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย มาตรฐานการประเมินภายนอก เอกลักษณ์ของท้องถิ่นและปณิธานของโรงเรียนจนได้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

๒.๒ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับนโยบาย โดยเฉพาะด้านคุณภาพของคนไทยที่ชาติต้องการ นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ต้องการให้เชิดชูเอกลักษณ์ของท้องถิ่น จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียน สภาพปัญหาความต้องการและความคาดหวังของท้องถิ่นและชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

๒.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องครอบคลุมกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนและงานทั้ง ๕ งาน ตามภารกิจของโรงเรียน

๒.๔ ดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ประชุมครูอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๒.๕ ประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนโดยคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพในสถานศึกษา ปีละ ๑ ครั้ง

๒.๖ วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและจัดทำรายงานประจำปีเผยแพร่ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

๓. ขั้นสรุปผลการดำเนินงาน ดำเนินการโดย

๓.๑ มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของโรงเรียน ทำการประเมินทุกเดือนมีนาคมของทุกปี

๓.๒ สรุปผลการดำเนินงานเป็นรายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์และฉบับย่อ

๔. ชี้นำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ ดำเนินการโดย

๔.๑ นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่นจุดที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอกต่อไป

๔.๒ จัดทำแผนงานโครงการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

๔) รูปแบบสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม โรงเรียนเน้นการสร้างวัฒนธรรม การทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการทำงาน ทุกคนล้วนตระหนักใน ความสำคัญของ การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ครูทุกคนช่วยกันสร้างความมั่นใจให้กับ ผู้ปกครองว่าผู้เรียนจะ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร มีพัฒนาการตามวัยที่ เหมาะสม ชยันเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้

ใช้วงจรคุณภาพในการทำงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน
๓ ข้อ คือ

๑. เพื่อให้ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำขั้นตอน การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในมาปฏิบัติได้

๒. เพื่อนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

๓. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนกำหนด ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่เน้นการมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน ดังนี้

ชั้นวางแผน

สร้างความตระหนักแก่ครูและบุคลากรทุกคนของโรงเรียน ชี้นำดำเนินการ

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒. จัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็น ๔ กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่ม บริหาร งบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารทั่วไป

๓. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ชี้นำติดตามและ ประเมินผล

๑. นิเทศติดตามโดยคณะผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องและได้รับการติดตามตรวจสอบจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒. กำหนดกรอบประเมิน จัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของการ ดำเนินงาน

๓. ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายใน ๘ ด้าน คือ ด้านการพัฒนามาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการ จัดระบบ บริหารสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมิน คุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีและด้านการผดุงระบบประกัน คุณภาพการศึกษา

๔. วิเคราะห์ผลตามมาตรฐานและจัดทำรายงานประจำปี

๕. นำเสนอผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบ

ขั้นพัฒนาและปรับปรุง

๑. เสนอข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

๕) โมเดลโรงเรียนคุณภาพ : ถอดบทเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลแห่งรัฐวิกิตออเรีย กรมการศึกษาและการอบรม (Department of Education and Training) แห่งรัฐวิกิตออเรียของประเทศออสเตรเลีย ได้ใช้ “โมเดลโรงเรียนคุณภาพ” เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบมีอาชีพให้แก่โรงเรียนในสังกัด มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๘ ประการ ดังนี้

๑. มีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

๒. การให้ความสำคัญกับกระบวนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาพร้อมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๔. กำหนดเป้าหมายการจัดเรียนการสอนที่ชัดเจน

๕. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงได้

๖. การสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

๗. การสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

๘. การสนับสนุน ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยยึดหลักดังนี้

หลักการที่ ๑ กำหนดเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน

หลักการที่ ๒ ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

หลักการที่ ๓ ใช้การวิจัยเป็นฐาน

หลักการที่ ๔ ร่วมมือรวมพลังในการจัดการเรียนรู้โดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

หลักการที่ ๕ นำข้อมูลและสารสนเทศการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนา

หลักการที่ ๖ จัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักการที่ ๗ สร้างภาระความรับผิดชอบร่วมกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

๖) วงจร SALT : ภาระความรับผิดชอบของโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู

“SALT” เป็นคำย่อมาจาก “School Accountability for Learning and Teaching” เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการของรัฐบาลของรัฐโรดไอแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Rhode Island State Department of Education) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างภาระความรับผิดชอบให้กับโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้และการเรียนการสอน โดยมีหลักการที่สำคัญ ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. ปัญหาการเรียนรู้ต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไข

๒. การแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับจุดแข็งของกระบวนการจัดการเรียนรู้และการสอนในชั้นเรียน

๓. การสร้างจุดแข็งในชั้นเรียนต้องมีการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา

๔. การใช้มาตรฐานการเรียนรู้ที่นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
  ๕. ความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต่างๆ เข้าไปช่วยเหลือ
  ๖. การใช้ข้อมูลสารสนเทศจะช่วยให้ทราบสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
  ๗. การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพจะต้องผสมผสานกับงานที่ครูและทีมงานในโรงเรียนได้ปฏิบัติอย่างแท้จริง
  ๘. ใช้คำสั่งรัฐเพื่อปกป้องความถูกต้องพื้นฐาน
  ๙. สร้างระบบภาระความรับผิดชอบในทุกโรงเรียน
  ๑๐. มีการอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับมาตรฐานและการเรียนการสอน
- “SALT” ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพ ๕ กิจกรรมหลัก ดังนี้
- กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมการศึกษาตนเอง (Self – Study)
  - กิจกรรมที่ ๒ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Improvement Plan)
  - กิจกรรมที่ ๓ การตรวจเยี่ยมโรงเรียน (School Visit)
  - กิจกรรมที่ ๔ การสนับสนุนโรงเรียนและสร้างข้อตกลงเพื่อเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียน (Compact for Learning)
  - กิจกรรมที่ ๕ การจัดทำรายงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน (School Report Night)
- กล่าวโดยสรุป แนวคิดในการนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว คือการที่โรงเรียนเน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการทำงานทุกคนล้วนตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูทุกคนช่วยกันสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร มีพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม ชยันเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้

๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ งานวิจัยในประเทศ

นิวัตร นาคะเวช (๒๕๕๔: ๒๑๒-๒๑๕) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน ควรมีองค์ประกอบหลัก ๕ องค์ประกอบ คือ หลักการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝัน โครงสร้างของโรงเรียน กลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบย่อย ๒๒ องค์ประกอบ การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน มีองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการ มีลักษณะแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วยองค์ประกอบปัจจัยนำเข้า ๓ องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝัน โครงสร้างของโรงเรียน องค์ประกอบกระบวนการ ๑ องค์ประกอบ คือ กลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน องค์ประกอบผลผลิต ๑ องค์ประกอบ คือ ภาพความสำเร็จ และองค์ประกอบเสริม ๒ องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการประเมิน ปรับปรุงพัฒนา จากแนวคิดในการบริหารมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารไว้หลายท่าน

เช่น จินตนา ศักดิ์ภู่อราม (๒๕๔๕: ๒๐๔-๒๒๖) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียน ในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับ ประเทศไทย ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ความน่าเน้นบริบทและความเป็นมาของแนวคิด ๘๒ ส่วนที่ ๒ รูปแบบการบริหารโรงเรียนมีองค์ประกอบ ๕ ส่วน ประกอบด้วย ๑) หลักการแนวคิด ในการกำหนดรูปแบบได้แก่ หลักการกระจายอำนาจโดยเน้นการมีส่วนร่วม หลักสิทธิและสิทธิประโยชน์ของบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรในการรับและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักความเป็นอิสระจากกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับโรงเรียนทั่วไป หลักการมีกฎหมายรองรับสถานะของโรงเรียน หลักความพร้อมที่ให้ตรวจสอบได้ และหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ๒) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วม ๓) ลักษณะเฉพาะของโรงเรียน ประกอบด้วยความหมาย กฎบัตร ประเภทของโรงเรียนการมีอิสระในการบริหาร และ ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ๔) กฎบัตรของโรงเรียนในกำกับของรัฐ ๕) การบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ ๔ ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานการเงิน และงานบริหารทั่วไป ส่วนที่ ๓ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ มุ่งเน้นการเร่งดำเนินการให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินงานของโรงเรียน ส่วนที่ ๔ เงื่อนไขหรือข้อจำกัดของรูปแบบที่สำคัญคือต้องมีกฎหมายรองรับ และการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการบริหารมีความสามารถตรงตามต้องการ

สรุปได้ว่า ในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันตปา สงักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยดำเนินการ ๔ ระยะ ดังนี้ ระยะที่ ๑ การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษา สำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันตปา ระยะที่ ๒ การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันตปาและตรวจสอบยืนยันเบื้องต้น ระยะที่ ๓ การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันตปา และระยะที่ ๔ การนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันตปา

รัตน์ บัวสนธิ์ (๒๕๕๔, น. ๑๒๔) รูปแบบ จำแนกออกเป็น ๓ ความหมาย ดังนี้

๑. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้ มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

๒. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จัก กันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

๓. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบ ในความหมายนี้ บางทีเรียก กันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบ การประเมิน เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบดังกล่าวได้รักษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบาย ปรากฏการณ์ ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะ

เกิดขึ้น ตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

วัลลภา จันทรเพ็ญ (๒๕๔๔, น. ๑๕๙) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบ ๗ องค์ประกอบ คือ ๑) ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน ๒) หลักการ ๓) วัตถุประสงค์ ๔) ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ตามรูปแบบ ๕) ขั้นตอนการประเมินกิจกรรม ๖) การนำรูปแบบไปใช้ ๗) ผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ

ชาตรี นาตะกุล (๒๕๕๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม ขั้นตอนการวิจัย แบ่งเป็น ๔ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลางเชิงทฤษฎี โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ คน ระยะที่ ๒ การประเมินความเหมาะสมและยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลาง โดยใช้เทคนิคเดลฟายกับผู้เชี่ยวชาญ ๒๔ คน ระยะที่ ๓ การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำและสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลาง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับวิธีการและเทคนิคการพัฒนาภาวะผู้นำที่สังเคราะห์ไว้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลาง และระยะที่ ๔ การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลาง โดยใช้การประชุมผู้เชี่ยวชาญและการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารระดับกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ๑) ภาวะผู้นำ ผู้บริหารระดับกลางประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๓ องค์ประกอบ คือ (๑.๑) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิง คุณลักษณะประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๗ องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว การมีวิสัยทัศน์ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ การมีความน่าเชื่อถือ การมีมนุษยสัมพันธ์ และ ๗) การมีวุฒิภาวะ (๑.๒) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานและมุ่งคน ความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ความเป็นผู้นำแบบประนีประนอม ความเป็นผู้นำแบบที่ปรึกษาและความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (๑.๓) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบทบาท ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ (๑) บทบาทตามตำแหน่ง (๒) บทบาทนัก สื่อสาร (๓) บทบาทในการติดตามและประสานงาน และ (๔) บทบาทนักพัฒนาและ ๒) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลางประกอบด้วย วิธีการและเทคนิคการพัฒนาภาวะผู้นำ ๑๗ วิธี คือ บทบาทสมมติ เกม บริหาร กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมพัฒนาจิต ทัศนศึกษา การระดมความคิด ศึกษาดูงาน การเรียนรู้ด้วย การลงมือปฏิบัติ การเผชิญเหตุการณ์ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เกมการศึกษา การฝึกงาน การสนทนาวงกลม การทำแบบฝึกหัด การทำโครงการจริง การฝึกสั่งการ และการประชุม ทางวิชาการ

จิรวรรณ เล่งพานิชย์ (๒๕๕๔) ได้ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑) เพื่อศึกษาระดับการแสดงออกภาวะผู้นำแบบใฝ่ บริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ วัย และขนาดของโรงเรียน ๒) เพื่อศึกษาระดับการแสดงออกใน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหาร

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบจำแนก ตามเพศ วัย และขนาด ของโรงเรียน

๓) เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ ๔) เพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรงอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่นำมาศึกษาต่อภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำใฝ่บริการในระดับมาก โดยผู้บริหารที่มีอายุต่างกันและอยู่ในสถานศึกษาต่างระดับกัน มีระดับภาวะผู้นำ ใฝ่บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการอยู่ในระดับมาก ทั้งสี่ปัจจัยคือ ความเชื่อถือ ความคิดสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ และความซื่อสัตย์ สุจริตเมื่อศึกษาเปรียบเทียบพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในปัจจัย ๕๓ ความเชื่อถือของผู้บริหาร ที่มีอายุ ขนาดสถานศึกษา และระดับสถานศึกษาที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกัน

กัลยรัตน์ เมืองสง (๒๕๕๖) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสร้างรูปแบบคือ ผู้ทรงคุณวุฒิใน ด้านบริหารจัดการศึกษา จำนวน ๕ คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจงโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการพัฒนารูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน ๑๐ คน ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๕๒๕ คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนารูปแบบ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ๒) การบริหารทรัพยากรในองค์การ ๓) การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การ ๔) การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่าง มีคุณธรรม ๕) การควบคุมองค์การอย่างสมดุล และ ๖) การเป็นผู้นำองค์การส่วนแนวคิดของผู้บริหาร สถานศึกษา พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และอยู่ในระดับมากในด้านการเป็นผู้นำองค์การด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การ ด้านการควบคุมองค์การอย่างสมดุล และด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์

วิมล จันท์แก้ว (๒๕๕๘) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีธานีเขต ๓ โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อ พัฒนาและประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีธานี เขต ๓ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ๓๖ คน ครูผู้สอน ๒๔๘ คน และนักเรียน ๒๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ คู่มือ และหน่วยการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t ค่า IOC และค่าประสิทธิภาพเครื่องมือ E๑/E๒ ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ๑) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีธานีเขต ๓ มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้ (๑.๑) การวิเคราะห์ สังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการ พัฒนา (๑.๒) การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (๑.๓) การทดลองรูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (๑.๔) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และ (๑.๕) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์) คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนา มี ๕ คุณลักษณะคือ (๒.๑) การเป็นผู้นำการเรียนรู้แบบทีม (๒.๒) ผู้นำของผู้นำ (๒.๓) ผู้นำที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ (๒.๔) ผู้นำการบริหารความเสี่ยงและ (๒.๕) ผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ๓) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานทั้ง ๔ กลุ่มงาน มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ๔) ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา หลังการพัฒนาสูงกว่า ๕๔ ก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ ๕) ครูผู้สอน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการ ใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

๖.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

Willer (๑๙๙๗, p. ๑๒๕) กล่าวว่ารูปแบบเป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการ (Rationale) ของระบบรูปนัย (Formal system) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

Procter and Paul (๑๙๗๘, p. ๑๗๔) ให้ความหมายรูปแบบไว้ใน Longman Dictionary of Contemporary English โดยสรุปแล้วจะมี ๓ ลักษณะ คือ ๑) Model ที่หมายถึงสิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของจริง ความหมายนี้ตรงกับภาษาไทยว่า แบบจำลอง เช่น แบบจำลองของเรือดำน้ำ เป็นต้น ๒) Model ที่หมายถึงสิ่งของหรือคนก็นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบหรือแม่แบบในการวาดภาพศิลป์ เป็นต้น และ ๓) Model ที่หมายถึงแบบ หรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่น ๘๖๔ X เป็นต้น

Daft (๑๙๙๙, p. ๒๐) ให้ความหมาย รูปแบบ หมายถึง ตัวแทนอย่างง่ายที่ใช้อธิบายมิติที่สำคัญบางมิติขององค์การ

Smith et al. (๒๐๐๑) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การย่อปรากฏการณ์จริงให้เล็กลง เพื่อใช้ทำความเข้าใจ ข้อเท็จจริงปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดยจัดวางแบบแผนให้เข้าใจง่ายขึ้น แบบจำลองไม่ใช่ข้อเท็จจริง แต่เป็นตัวแทนของความจริง หรือปรากฏการณ์ ทั้งหมดที่เกิดขึ้น

Good (๒๐๐๕, p. ๑๗๗) ในพจนานุกรมการศึกษาได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ ๔ ความหมาย คือ ๑) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ ๒) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น ๓) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด ๔) เป็นชุดของปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งรวมตัวกัน เป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจจะเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษา ก็ได้

Think exist (๒๐๐๘, p. ๑) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ไว้ว่าเป็นแบบจำลองระบบการปฏิบัติงาน หรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้า หรือสิ่งของ ที่เป็นตัวแทนแสดงความคิดของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล
๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

- ๑.๑ กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๘๕๐ คน
- ๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๖๕ คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple -Random Sampling) โดยการใช้ตารางจี้และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

- แบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

๓. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งประกอบด้วยแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- แบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จากเอกสารการวัดและประเมินผลด้านต่าง ๆ

๒. สร้างแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐ ข้อ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืนและให้ผู้ตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ต้องการเลือก ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๓ ระดับ และให้ผู้ตอบแบบประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตามประเด็นที่กำหนดให้

๓. นำแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การหาค่าความเที่ยงตรง (IOC: index of Item objective congruence) ของเนื้อหาผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิจรูญ, ๒๕๔๙, หน้า ๒๔๑-๒๔๒)

$$\text{จากสูตร } \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๔. เมื่อได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ที่มีค่าใช้ได้แล้ว นำมาพิมพ์เป็นแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

๕. นำข้อมูลจากเครื่องมือที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient)

๖. นำเครื่องมือที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วมาทำเป็นแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน แบบออนไลน์โดยใช้รูปแบบ Google Form เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาโดยสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี จำนวน ๓๐ คน เป็นผู้ตอบแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

๒. ผู้วิจัยรวบรวมผลของข้อมูลในแบบตอบกลับ Google Form

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลความหมายตามค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ๓ ระดับ กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๑ - ๓.๐๐	หมายถึง	ดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	พอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	ปรับปรุง

กรณีที่คำถามในแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นคำถามทางลบ แปลความหมายตามค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ๓ ระดับ กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๑ - ๓.๐๐	หมายถึง	ปรับปรุง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	พอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	ดี

๒. วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ของแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จากการแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิด (Open form)

๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ใช้สถิติในการศึกษา ดังนี้

๑. สถิติพื้นฐาน

- ๑.๑ ค่าร้อยละ
- ๑.๒ ค่าเฉลี่ย
- ๑.๓ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ๒.๑ ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง
- ๒.๒ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก

การประเมินผลการใช้นวัตกรรม

วิธีการดำเนินการ

การประเมินผลการใช้นวัตกรรม ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม โดยทำการประเมินเพื่อให้ทราบผลจากด้านต่างๆ จากการดำเนินกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

- แบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- แบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จากเอกสารการวัดและประเมินผลด้านต่างๆ

๒. สร้างแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐ ข้อ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ต้องการเลือก ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ ตามที่ต้องการ

๓. นำแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การหาค่าความเที่ยงตรง (IOC: index of Item objective congruence) ของเนื้อหา ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิจรูญ, ๒๕๔๙, หน้า ๒๔๑-๒๔๒)

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๔. เมื่อได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ที่มีค่าใช้ได้แล้ว นำมาพิมพ์เป็นแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บข้อมูล

๕. นำข้อมูลจากเครื่องมือที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient)

๖. นำเครื่องมือที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วมาทำเป็นแบบสอบถามการใช้รูปแบบ

DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน แบบออนไลน์โดยใช้รูปแบบ Google Form เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. โดยให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี จำนวน ๒๖๕ คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple -Random Sampling) โดยการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เป็นผู้ตอบแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

๒. ผู้วิจัยรวบรวมผลของข้อมูลในแบบตอบกลับ Google Form

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL

เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลความหมายตามค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ ๕ ระดับ กำหนดไว้ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, ๒๕๔๒, หน้า ๑๓๘)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	น้อยที่สุด

กรณีคำถามในแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นคำถามทางลบ แปลความหมายตามค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ๕ ระดับ กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	มากที่สุด

๒. วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ

DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จากการแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิด (Open form)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ใช้สถิติในการศึกษา ดังนี้

๑. สถิติพื้นฐาน

๑.๑ ค่าร้อยละ

๑.๒ ค่าเฉลี่ย

๑.๓ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง

๒.๒ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
๒. การวิเคราะห์ข้อมูล
๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อให้สื่อความหมายได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

n แทน กลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation)

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง ดังนี้

๑. แบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี แบ่งเป็น ๒ ตอน ตามลำดับ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐ ข้อ โดยทำการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. แบบประเมินวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี แบ่งเป็น ๒ ตอน ตามลำดับ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน จำนวน ๑๐ ข้อ โดยทำการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินผลของการทดลองใช้นวัตกรรมจากแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ได้ผลดังตาราง ๑

ตาราง ๑ จำนวน และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๒	๔๐.๐๐
หญิง	๑๘	๖๐.๐๐
๒. ตำแหน่ง		
นักเรียน	๑๘	๖๐.๐๐
ครู	๑๐	๓๓.๓๓
บุคลากรทางการศึกษา	๒	๖.๖๗

จากตาราง ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๐ คน ได้รับแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้รูปแบบ Google Form จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และดำรงตำแหน่ง นักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐

ตาราง ๒ ผลการประเมินของนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. คุณลักษณะของนวัตกรรม	๒.๙๓	๐.๒๕	ดี
๒. คุณภาพขององค์ประกอบในนวัตกรรม	๒.๙๐	๐.๓๐	ดี
๓. การออกแบบนวัตกรรม	๒.๘๓	๐.๓๗	ดี
๔. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม	๒.๙๐	๐.๓๐	ดี
๕. ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา	๒.๘๐	๐.๔๐	ดี
๖. ประโยชน์ต่อบุคคล	๓.๐๐	๐.๐๐	ดี
๗. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน	๒.๙๓	๐.๒๕	ดี
๘. ความแปลกใหม่ของนวัตกรรม	๒.๙๗	๐.๑๘	ดี
๙. จุดเด่นของนวัตกรรม	๒.๙๓	๐.๒๕	ดี
๑๐. การนำองค์ความรู้จากการได้รับการพัฒนาหรือการพัฒนาตนเองไปใช้ประโยชน์	๒.๙๐	๐.๓๐	ดี
เฉลี่ย	๒.๙๑	๐.๒๙	ดี

จากตาราง ๒ ผลการประเมินนวัตกรรมของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = ๒.๙๑$, S.D. = ๐.๒๙) และเมื่อพิจารณาตามรายการประเมินพบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์ต่อบุคคล อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = ๓.๐๐$, S.D. = ๐.๐๐)

การประเมินผลหลังการใช้นวัตกรรมจากแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ได้ผลดังตาราง ๓

ตาราง ๓ จำนวน และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๖๕	๖๒.๒๖
หญิง	๑๐๐	๓๗.๗๔
๒. ตำแหน่ง		
นักเรียน	๒๑๓	๘๐.๓๘
ครู	๔๘	๑๘.๑๑
บุคลากรทางการศึกษา	๔	๑.๕๑

จากตาราง ๓ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๒๖๕ คน ได้รับแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้รูปแบบ Google Form จำนวน ๒๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พบว่า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๖ และดำรงตำแหน่ง นักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๘

ตาราง ๔ ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. เอกสารในการให้ความรู้มีความเหมาะสม	๔.๘๐	๐.๕๑	มากที่สุด
๒. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	๔.๘๑	๐.๔๖	มากที่สุด
๓. สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	๔.๗๙	๐.๔๙	มากที่สุด
๔. ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	๔.๘๒	๐.๔๓	มากที่สุด
๕. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	๔.๘๔	๐.๔๒	มากที่สุด
๖. รูปแบบ/หัวข้อในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	๔.๗๘	๐.๔๙	มากที่สุด
๗. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม	๔.๘๑	๐.๔๔	มากที่สุด
๘. การให้ความรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจ	๔.๗๙	๐.๕๑	มากที่สุด
๙. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้	๔.๘๑	๐.๔๘	มากที่สุด
๑๐. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	๔.๘๘	๐.๓๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๔.๘๑	๐.๔๖	มากที่สุด

จากตาราง ๓ ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๑$, S.D. = ๐.๔๖) และเมื่อพิจารณาตามรายเนื้อหา พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = ๔.๘๘$, S.D. = ๐.๓๓)

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยนำเสนอ ตามลำดับจากหัวข้อ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

  - ๑.๑ กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๘๕๐ คน
  - ๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๖๕ คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple -Random Sampling) โดยการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

  - ๒.๑ แบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี แบ่งเป็น ๒ ตอน ตามลำดับ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยแบ่งระดับการวัดเป็น ๕ ระดับ จำนวน ๑๐ ข้อ โดยทำการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

๒.๒ แบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี แบ่งเป็น ๒ ตอน ตามลำดับตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ซึ่งลักษณะของแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยแบ่งระดับการวัดเป็น ๓ ระดับ จำนวน ๑๐ ข้อ โดยทำการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เมื่อได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่มีค่าใช้ได้แล้ว นำมาพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บข้อมูล นำข้อมูลจากเครื่องมือที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient)

เมื่อได้ค่าความเชื่อมั่นแล้วมาทำเป็นแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้รูปแบบ Google Form เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับข้อมูลตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามออนไลน์ทาง Google form จำนวน ๒๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม Microsoft Excel ๒๐๑๖ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของ นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๐ คน ของการทดลองใช้นวัตกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และดำรงตำแหน่ง นักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ โดยผลการประเมินระดับความพึงพอใจของนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = ๒.๙๑$, S.D. = ๐.๒๙) และเมื่อพิจารณาตามรายประเมิน พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์ต่อบุคคล อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = ๓.๐๐$, S.D. = ๐.๐๐)

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๕ คน คน ได้รับแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้รูปแบบ Google Form จำนวน ๒๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๖ และมีตำแหน่งเป็นนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๘ โดยระดับความพึงพอใจของการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๑$, S.D. = ๐.๔๖) และเมื่อพิจารณาตามรายเนื้อหา พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = ๔.๘๘$, S.D. = ๐.๓๓)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการทดลองใช้วัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL โดยผลการประเมินวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = ๒.๙๑$, S.D. = ๐.๒๙) และเมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์ต่อบุคคลอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = ๓.๐๐$, S.D. = ๐.๐๐)

หลังจากนำวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน พบว่า ระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๑$, S.D. = ๐.๔๖) และเมื่อพิจารณาตามรายเนื้อหา พบว่า เรื่องที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = ๔.๘๘$, S.D. = ๐.๓๓)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการจะมีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืนนั้น จะช่วยพัฒนาทั้งคุณภาพทางความคิด คุณภาพชีวิต คุณภาพการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนใช้ชีวิตในการเรียนได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะได้ ดังต่อไปนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียนมีคุณภาพทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้าง นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมี ความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

ด้านการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กนกพร แสสนสุขสม. (๒๕๖๑). **นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา**. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๑). **คู่มือการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๒). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒**. กรุงเทพฯ: บริษัทสยาม สปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กาญจนา บัววัฒน์. (๒๕๕๗). **การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- กิตานันท์ มลิทอง. (๒๕๕๐). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (๒๕๕๕). **คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- จุฑามาส นาคปฐม. (๒๕๕๙). “การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญาวัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี”.
- ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,**
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรวรรณ เล่งพาณิชย์. (๒๕๕๔). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน**. ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจริญ ไวรวัจนกุล. (๒๕๕๕). **การบริหาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี**. สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (๒๕๕๑). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ฐะปะนีย์ สระทองพรม. (๒๕๕๖). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐตะวัน ลิ่มประสงค์. (๒๕๕๖). **การบริหารจัดการประกันคุณภาพสถานศึกษาสำหรับอนาคต**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศนา แคมมณี. (๒๕๕๑). **การสอนเพื่อเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวมุขนิม : นวัตกรรมทางการศึกษาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (๒๕๕๙). **องค์การและการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช

- ธีระ ภัคดี. (๒๕๕๑). การบริหารโรงเรียนเชิงพฤติกรรม. กำแพงเพชร: วิทยาลัยครูกำแพงเพชร.
- นิตยา อุ๋นท้าว. (๒๕๕๔). การใช้วัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- นิพนธ์ กิณางค์. (๒๕๕๖). หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- นิวัตร นาคะเวช. (๒๕๕๔). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน. คุชฎินิพนธ์ศึกษา
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัย
อีสเทิร์นเอเซีย.
- _____. (๒๕๖๑). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- บุญช่วย ศิริเกษ. (๒๕๕๒). หลักการบริหารการศึกษา. เลย: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเลย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (๒๕๕๒). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
กรุงเทพฯ: พี, & พี พับลิชชิง.
- บุญเลิศ วีระพรกานต์. (๒๕๕๓). นวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษา. Retrieved from
www.gotoknow.org
- ประพัฒน์ สานกุล. (๒๕๕๗). กระบวนการบริหารของครูใหญ่ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการ
ศึกษาประจำโรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่. ปรินญาณิพนธ์
ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- เป็รื่อง กุมุท. (๒๕๕๕). อย่งไรคือนวัตกรรม : แง่คิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษา. แหล่งที่มา
<http://senarak.tripod.com/inno๒.html>
- พิชิต ฤทธิจรุญ. (๒๕๕๙). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ:
เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (๒๕๕๓). การวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ ๘ - ๑๕. พิมพ์ครั้งที่
๑๖. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มาลัย บึงสว่าง. (๒๕๕๐). การศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพาศรี ไพรวรรณ. (๒๕๕๓). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนกิจกรรมแนะแนว. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์.
- ละมุล รอดขวัญ. (๒๕๕๕). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา

- การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ
- วาทีต ระถิ. (๒๕๕๑). **การยอมรับและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (๒๕๕๑). **วิธีวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิลัย ทองแผ่. (๒๕๕๐). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วัชรศักดิ์ สงค์ปาน. (๒๕๕๘). **การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วรรณพงษ์ ศิริเจียรนัย (๒๕๕๕). **การศึกษาความจำเป็นและความต้องการนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนในการปฏิรูปการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิพันธ์ ตรรกไพจิตร. (๒๕๕๐). **หลักการบริหารเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. กรุงเทพฯ: สวัสดิการ สำนักงาน ก.พ.
- สุภาพ จันตะคาด. (๒๕๕๕). **การศึกษาความต้องการและปัญหาในการนำนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอนไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๘**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๔). **คู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **สภาวการณ์ การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ.๒๕๕๐**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๕๒.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **สมรรถนะการศึกษาไทย ในเวทีสากล พ.ศ.๒๕๕๒**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๕๓.
- สำลี ทองธิว. (๒๕๕๖). **นวัตกรรมทางการศึกษา**. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช ลิ้มตศิริ. (๒๕๕๓). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อำนาจ ถาวร. (๒๕๕๐). **การบริหารโรงเรียน**. ฉะเชิงเทรา: สำนักส่งเสริมวิชาการ วิทยาลัยครู ฉะเชิงเทรา.
- Atjonen, P.M. (๑๙๙๔). **The Local curriculum as an Object and Instructure in Administrative and Pedagogical Development of Primary School Trachers Regarding the Design, Implementation and Development of the Local Curricular**. Dissertation Abstracts Internationals. ๕๕Z (February ๑๙๙๔), ๓๒๙-C.
- Blume Thomas W. (๑๙๙๑). **A Social Role Negotiation Approach to Campus Prevention of Alcohol and Other Drug problems**. U.S. : Michigan ED๓๖๓๘๓๑.

International Institute for Management Development. ୨୦୦୦. World Competitiveness Yearbook ୨୦୦୦. Switzerland: Lausanne

Roger, Everett M. and Shoemaker, F. Floyd. (୧୯୮୧). **Communication of Innovations : A Cross Cultural Approach**. New York: The Free Press.

Uecker, J.H. (୧୯୯୬). **How teachers evaluate a curriculum developed in-house : Focused interview with six teachers**. Ph.D. Dissertation, Curriculum and Instruction, The University of Arizona.

Woodman, E.C. (୧୯୯୫). **Patterns of participation in alcohol and other drug education/prevention programs among students in grades six through twelve**. Dissertation abstracts International ୩୫: ୫୯-୬୦ A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

๑. นายพงศกร อะกะวงค์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองตาคง จังหวัดกาญจนบุรี
๒. นางสาวรุ่งทิwa สุขมาก	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี
๓. นางวิพาตา อินทวิชัย	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิสุทธีรังษี จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
- แบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

แบบประเมิน

นวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ใช้ประกอบการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยแบบประเมินนี้สำหรับ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลที่ได้มาแก้ไขและปรับปรุงนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบตามความเป็นจริง แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( )

๑. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

๒. ตำแหน่ง

( ) ผู้บริหาร

( ) ครู

( ) บุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ ๒ ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงช่องตามความคิดเห็น พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของ
คุณภาพนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

รายการ	ความพึงพอใจของระดับคุณภาพ			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)	
๑. คุณลักษณะของนวัตกรรม				
๒. คุณภาพขององค์ประกอบในนวัตกรรม				
๓. การออกแบบนวัตกรรม				
๔. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม				
๕. ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา				
๖. ประโยชน์ต่อบุคคล				
๗. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน				
๘. ความแปลกใหม่ของนวัตกรรม				
๙. จุดเด่นของนวัตกรรม				
๑๐. การนำองค์ความรู้จากการได้รับการพัฒนา หรือการพัฒนาตนเองไปใช้ประโยชน์				

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๑. จุดเด่นของนวัตกรรม

.....
.....
.....

๒. จุดด้อยของนวัตกรรม

.....
.....
.....

๓. จุดที่ควรพัฒนา

.....
.....
.....

แบบสอบถาม
การใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ประกอบการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยแบบสอบถามนี้สำหรับ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบตามความเป็นจริง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( )

๑. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

๒. ตำแหน่ง

( ) นักเรียน

( ) ครู

( ) บุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ ๒ ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงช่องตามความคิดเห็นต่อคุณภาพการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ที่	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๑	เอกสารในการให้ความรู้มีความเหมาะสม					
๒	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
๓	สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น					
๔	ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย					
๕	ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์					
๖	รูปแบบ/หัวข้อในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
๗	การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม					
๘	การให้ความรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจ					
๙	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้					
๑๐	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ภาคผนวก ค

- ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินวัตรกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
- ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ตาราง ๕ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ
DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า
กาญจนบุรี โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยกำหนดคะแนนดังนี้

ให้คะแนน +๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ให้คะแนน ๐ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ให้คะแนน -๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+๑	๐	-๑	
๑. คุณลักษณะของนวัตกรรม	✓			
๒. คุณภาพขององค์ประกอบในนวัตกรรม	✓			
๓. การออกแบบนวัตกรรม	✓			
๔. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม		✓		
๕. ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา	✓			
๖. ประโยชน์ต่อบุคคล	✓			
๗. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน	✓			
๘. ความแปลกใหม่ของนวัตกรรม	✓			
๙. จุดเด่นของนวัตกรรม	✓			
๑๐. การนำองค์ความรู้จากการได้รับการพัฒนาหรือการพัฒนาตนเองไปใช้ประโยชน์	✓			

(นายพงศกร อะกะวงค์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองตาก
ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี**

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยกำหนดคะแนนดังนี้

ให้คะแนน +๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ให้คะแนน ๐ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ให้คะแนน -๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+๑	๐	-๑	
๑. คุณลักษณะของนวัตกรรม	✓			
๒. คุณภาพขององค์ประกอบในนวัตกรรม		✓		
๓. การออกแบบนวัตกรรม	✓			
๔. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม	✓			
๕. ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา		✓		
๖. ประโยชน์ต่อบุคคล	✓			
๗. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน	✓			
๘. ความแปลกใหม่ของนวัตกรรม	✓			
๙. จุดเด่นของนวัตกรรม	✓			
๑๐. การนำองค์ความรู้จากการได้รับการพัฒนาหรือการพัฒนาตนเองไปใช้ประโยชน์	✓			

(นางสาวรุ่งทิวา สุขมาก)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี
ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี**

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อนวัตกรรมการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยกำหนดคะแนนดังนี้

ให้คะแนน +๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ให้คะแนน ๐ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ให้คะแนน -๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
๑. คุณลักษณะของนวัตกรรม	✓			
๒. คุณภาพขององค์ประกอบในนวัตกรรม	✓			
๓. การออกแบบนวัตกรรม	✓			
๔. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม	✓			
๕. ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา	✓			
๖. ประโยชน์ต่อบุคคล	✓			
๗. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน	✓			
๘. ความแปลกใหม่ของนวัตกรรม		✓		
๙. จุดเด่นของนวัตกรรม	✓			
๑๐. การนำองค์ความรู้จากการได้รับการพัฒนาหรือการพัฒนาตนเองไปใช้ประโยชน์	✓			

(นางวิภาดา อินทวิชัย)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิสุทธารังษี จังหวัดกาญจนบุรี
ผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง ๖
ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีต่อแนวคิดกรรมการใช้
รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	๑	๒	๓		
๑. คุณลักษณะของนวัตกรรม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๒. คุณภาพขององค์ประกอบในนวัตกรรม	+๑	๐	+๑	๐.๖	ใช้ได้
๓. การออกแบบนวัตกรรม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๔. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม	๐	+๑	+๑	๐.๖	ใช้ได้
๕. ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา	+๑	๐	+๑	๐.๖	ใช้ได้
๖. ประโยชน์ต่อบุคคล	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๗. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๘. ความแปลกใหม่ของนวัตกรรม	+๑	+๑	๐	๐.๖	ใช้ได้
๙. จุดเด่นของนวัตกรรม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๑๐. การนำองค์ความรู้จากการได้รับการพัฒนาหรือการพัฒนาตนเองไปใช้ประโยชน์	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้

$$\begin{aligned} \text{ค่า IOC} &= \frac{๑.๐+๐.๖+๑.๐+๐.๖+๐.๖+๑.๐+๑.๐+๐.๖+๑.๐+๑.๐}{๑๐} \\ &= \frac{๘.๔}{๑๐} = ๐.๘๔ \end{aligned}$$

หมายเหตุ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปถือว่าใช้ได้

ตาราง ๗ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยกำหนดคะแนนดังนี้
ให้คะแนน +๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้คะแนน ๐ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้คะแนน -๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+๑	๐	-๑	
๑. เอกสารในการให้ความรู้มีความเหมาะสม	✓			
๒. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	✓			
๓. สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	✓			
๔. ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย		✓		
๕. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	✓			
๖. รูปแบบ/หัวข้อในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	✓			
๗. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม	✓			
๘. การให้ความรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจ	✓			
๙. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้	✓			
๑๐. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	✓			

(นายก่อณพัฒน์ ประเสริฐผล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี**

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยกำหนดคะแนนดังนี้
ให้คะแนน +๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้คะแนน ๐ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้คะแนน -๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+๑	๐	-๑	
๑. เอกสารในการให้ความรู้มีความเหมาะสม	✓			
๒. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	✓			
๓. สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	✓			
๔. ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	✓			
๕. ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุที่สนับสนุน	✓			
๖. รูปแบบ/หัวข้อในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	✓			
๗. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม	✓			
๘. การให้ความรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจ	✓			
๙. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้	✓			
๑๐. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	✓			

(นายเศรษฐ์รัฐวัฒน์ ปิ่นเปีย)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งโก
ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL
เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี**

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามการใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยกำหนดคะแนนดังนี้
ให้คะแนน +๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้คะแนน ๐ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้คะแนน -๑ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+๑	๐	-๑	
๑. เอกสารในการให้ความรู้มีความเหมาะสม	✓			
๒. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	✓			
๓. สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	✓			
๔. ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	✓			
๕. ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุที่สนับสนุน	✓			
๖. รูปแบบ/หัวข้อในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	✓			
๗. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม	✓			
๘. การให้ความรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจ	✓			
๙. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้	✓			
๑๐. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	✓			

(นางสาวรภัทร เมืองวงศ์)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนพระแท่นดงรังวิทยาการ
ผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง ๘
 ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีต่อแบบสอบถาม
 การใช้รูปแบบ DSLK MODEL เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน
 โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	๑	๒	๓		
๑. เอกสารในการให้ความรู้มีความเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๒. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๓. สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๔. ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	๐	+๑	+๑	๐.๖	ใช้ได้
๕. ความพร้อมของอุปกรณ์สื่อดิจิทัล	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๖. รูปแบบ/หัวข้อในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๗. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๘. การให้ความรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจ	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๙. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้
๑๐. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	+๑	+๑	+๑	๑.๐	ใช้ได้

$$\begin{aligned} \text{ค่า IOC} &= \frac{๑.๐+๑.๐+๑.๐+๐.๖+๑.๐+๑.๐+๑.๐+๑.๐+๑.๐+๑.๐}{๑๐} \\ &= \frac{๙.๖}{๑๐} = ๐.๙๖ \end{aligned}$$

หมายเหตุ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปถือว่าใช้ได้

